

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS
Teabevaldaja: Raasiku Vallavolikogu
Märge tehtud 09.10.2026
Juurdepääsupiirang kehtib kuni 09.10.2101
Alus: AvTS § 35 lg 2 p 2 -dokumendi kavand ja selle
juurde kuuluvad dokumendid enne nende vastuvõtmist või
allakirjutamist;

RAASIKU VALLAVOLIKOGU

EELNÕU

OTSUS

Aruküla

9. oktoober 2026. a

Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine Raasiku valla territooriumile tuulepargi rajamiseks

1. Vindr Baltic OÜ esitas 10.11.2022. a Raasiku vallale taotluse kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu (edaspidi KOV EP) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) algatamiseks tuulepargi rajamiseks. Käesoleva otsusega lahendatakse nimetatud taotlus uuesti pärast Raasiku Vallavolikogu 15.08.2023. a otsuse nr 24 tühistamist Tallinna Ringkonnakohtu 06.03.2026. a otsusega haldusasjas nr 3-23-2034.

I. ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

2. Algamistaotlus. Vindr Baltic OÜ esitas 10.11.2022. a Raasiku vallale taotluse KOV EP algatamiseks tuulepargi rajamiseks. Taotletav planeeringuala hõlmab Perila küla lõunapoolset osa, Härma küla ja Mallavere küla. Planeeringuala suuruseks taotluse põhjal on ligikaudu 3000 ha. Menetluse käigus täpsustas Vindr Baltic OÜ, et soovib rajada Raasiku valla territooriumile kaheksa elektrituulikut. Käesolevas menetluses lahendatakse 10.11.2022. a Vindr Baltic OÜ taotlust otsuse tegemise ajal teada olevate asjaolude alusel.

3. Varasem vallavolikogu otsus ja kohtumenetlus. Raasiku Vallavolikogu otsustas 15.08.2023. a otsusega nr 24 jätta KOV EP ja KSH algatamata. Tallinna Halduskohus jättis 06.12.2024. a Vindr Baltic OÜ kaebuse rahuldamata. Tallinna Ringkonnakohus tühistas 06.03.2026. a halduskohtu otsuse ja Raasiku Vallavolikogu otsuse nr 24.

4. Ringkonnakohus leidis, et: planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 96 lõige 2 sisaldab näitlikku, mitte ammendavat loetelu alustest, millal võib algatamisest keelduda. Kohalikul omavalitsusel on lai kaalutusõigus, kuid seda peab kasutama seaduse ja kaalutusreeglite järgi. Otsus peab põhinema tegelikel, kontrollitavatel ja tasakaalustatud kaalutlustel, mitte deklaratiivsetel seisukohtadel.

4.1. Üldplaneeringuga vastuolu puudub. Ringkonnakohus leidis, et volikogu hinnang oli ekslik. Valla üldplaneering (edaspidi ÜP) ei keela selgelt tuulepargi rajamist, vaid jätab selle otsustamise tulevikku. Tuuleparki kavandav KOV EP võib põhjendatud juhul muuta üldplaneeringut, mistõttu ei saa väita, et KOV EP oleks ÜP-ga automaatselt vastuolus. Üldplaneeringu sätted rohevõrgustiku, põllumajandusmaa ja elukeskkonna kohta:

4.1.1. ei välista tuulepargi rajamist, vaid nõuavad mõjude hindamist ja leevendusmeetmeid;

4.1.2. rohevõrgustiku ja metsa raadamine on teatud tingimustel võimalik, kui toimivus ja sidusus säilivad;

4.1.3 väärtuslikule põllumaale ehitamine ei ole soovitatav, kuid võib olla põhjendatud.

4.2. Huvide kaalumine oli puudulik. Ringkonnakohus leidis, et volikogu otsus tugines peamiselt üldsõnalistele seisukohtadele nagu „looduslik elukeskkond“ ja „valla strateegilised eesmärgid“, kuid: need olid liiga abstraktsed, polnud tasakaalustatud teiste oluliste huvidega, ei tuginenud tegelikele uuringutele ega analüüsile, mida tehakse KOVEP-i menetluses. Vallavolikogu eksis eelduses, et kui nende strateegilised eesmärgid on tuulepargi vastu, siis pole KOVEP-i algatamisel mõtet. Selline lähenemine rikub kaalutlusreegleid.

4.3. Avaliku huvi. Ringkonnakohus leidis, et volikogu oma otsuses alahindas eriti taastuenergia ja energiajulgeolekut. Ringkonnakohus rõhutas, et taastuenergia arendamine on:

4.3.1. oluline avalik huvi (riigi, Euroopa Liidu ja põhiseaduse tasandil);

4.3.2. seotud energiajulgeoleku ja säästva arengu eesmärkidega;

4.3.3. riigile seatud kohustus (nt energiamajanduse korralduse seadus § 32¹¹ lõige 1).

4.4. Volikogu otsus:

4.4.1. alahindas neid huve;

4.4.2. toetus ebaolulistele või tõendamata argumentidele (nt arendaja äririskid, tuumajaama võimalik rajamine);

4.4.3. ei näidanud, et oleks toimunud tegelik ja sisuline huvide kaalumine.

4.5. Ringkonnakohtu lõplik järelendus oli, et volikogu otsus oli õigusvastane, sest selles:

4.5.1. hinnati ÜP tõlgendust ekslikult;

4.5.2. jäeti erinevad avalikud ja erahuvid õiglaselt kaalumata;

4.5.3. tehti otsus ilma KOV EP-ile omase mõjude hindamise võimaliku teabeta.

4.5.4. Lähtudes eeltoodust otsustas ringkonnakohus volikogu otsuse tühistada ning kohustada valda tegema uue otsuse, kuid ei pannud vallale kohustust KOV EP kindlasti algatada.

5. Raasiku Vallavalitsuse ja Vindr Baltic OÜ vahel on sõlmitud haldusleping nr 7-1/29-36 KOV EP, keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi (KSH) ja nendega seotud uuringute finantseerimise kohta. Halduslepingu kohaselt kannab huvitatud isik planeeringu koostamise, KSH ja uuringute kulud.

6. Vastavalt PlanS § 96 lõikele 1 algatab KOV EP ja KSH kohaliku omavalitsuse volikogu. PlanS § 96 lõige 2 punkt 3 kohaselt jäetakse KOV EP ja KSH algatamata, kui selleks esineb muu ülekaalukal avalikul huvil põhinev põhjus. Selle aluse kohaldamine ei eelda planeeringu elluviimise tehnilise ega õigusliku võimatuse tuvastamist, vaid piisab, kui konkreetse juhtumi asjaoludel on tuvastatud arendushuvi üles kaaluv ülekaalukas avalik huvi.

7. Vindr Baltic OÜ on sõlminud seitsme kinnistuomanikuga Perila, Härma ja Mallavere külades hoonestusõiguse lepingud võimalike tuulikute paigaldamiseks (lisa 4). Volikogu käsitleb neid alasid käesoleva otsuse tegemise ajal teada oleva võimalike, kuid mitte lõplikult kindlaks määratud elektrituulikute asukohtadena. Hoonestusõiguse kokkulepped kinnitavad arendushuvi konkreetset, kuid ei määra planeeringu tulemust ega välista KOV EP asukoha eelvalikus teiste kinnisasjade kaalumist.

7.1. Vindr Baltic OÜ sõlmitud hoonestusõigused kinnitavad arendushuvi konkreetsust. Samas ei määra hoonestusõiguse kokkulepped planeeringu tulemust ega anna kokkulepetega hõlmatud kinnistutele planeerimismenetluses automaatset eelist.

8. Elektrituulikute arv ja mõõtmed. Varasemas menetluses on Vindr Baltic OÜ väljendanud soovi rajada Raasiku valda kaheksa elektrituulikut eeldatava ühikvõimsusega 7,2MW. Kohtumisel, mis toimus 14.09.2026. a, vallavalitsuse ja vallavolikogu liikmetega, teatas Vindr Baltic OÜ, et kavandatavate elektrituulikute kogukõrgus on ligikaudu 250 m. Volikogu kasutab seda teadmist lähteandmetena arenduskavatsuse ruumilise mõju hindamiseks maastikul.

9. Kohalike elanike ja maaomanike pöördumine. Vallale on esitatud 220 kohaliku elaniku ja 26 maaomaniku (ei oma sissekirjutust Raasiku valda) allkirjaga pöördumine tuuleparkide rajamise vastu. Pöördumises väljendatud huve arvestatakse ulatuses, milles need seonduvad käesolevas otsuses tuvastatud konkreetsete looduskeskonna, ruumilise keskkonna ja maakasutuse asjaoludega.

10. Väike-konnakotka pesapaigad. Käsitletavas piirkonnas paiknevad Keskkonnaagentuuri Eesti looduse infosüsteemi (edaspidi EELIS) andmetel mitmed väike-konnakotka (*Clanga pomarina*) püsielupaigad: Mallavere väike-konnakotka püsielupaigad (KLO3002814 ja KLO3003227), Aruvalla väike-konnakotka püsielupaik (KLO3103633) ning Perila väike-konnakotka püsielupaigad (KLO3103310, KLO3003036 ja KLO3103311). Väike-konnakotkas on I kaitsekategooria liik, kelle teadaolevate elupaikade kaitse on looduskaitseaduse kohaselt riiklikult tagatud.

10.1. Kõigi nimetatud püsielupaikade puhul on tegemist aastatel 2024–2026 leitud ja asustatud pesadega. Seega on käsitletavas piirkonnas tegemist aktiivsete väike-konnakotka pesitsusterritooriumiga.

10.2. Väike-konnakotka kaitsel tuleb arvestada lisaks pesapaigale ka pesitsusterritooriumi ja toitumisaladega. Liigi kaitse tegevuskava ning tuuleenergia arenduste puhul kasutatav maismaalinnustiku analüüsi metoodika (kättesaadav <https://keskkonnaportaal.ee/et/ule-eestiline-maismaalinnustiku-analuus>) käsitlevad pesa ümbruse ala olulise piiranguna tuuleparkide kavandamisel. Nimetatud suuniste kohaselt ei kavandata väike-konnakotka pesa ümber 2 km raadiuses tuulikuid ning 2–3,5 km raadiuses tuleb hinnata toitumisalade kasutust ja tuuleenergiarajatistest tulenevat hukkumiskiriski.

10.3. Arvestades käsitletavas piirkonnas paiknevate mitme asustatud väike-konnakotka pesitsusterritooriumidega, võib kavandatava tuulepargi ala kattuda ulatuslikult aladega, kus tuulikute rajamine ei ole liigikaitseliste suuniste kohaselt põhjendatud või eeldaks täiendavaid ulatuslikke uuringuid ja piiranguid. Seetõttu on tegemist asjaoluga, mis mõjutab otseselt kavandatava tuulepargi ala sobivust juba KOV EP algatamise etapis ja seda ei saa taandada tulevase keskkonnamõju hindamise käigus lahendatavaks üksikküsimuseks.

11. Metsise kaitse. Tuulepargi arendusala vahetus läheduses paikneb Keskkonnaportaali andmetel metsise (*Tetrao urogallus*) kaitsealuse liigi leiukoht KLO9101725, mille pindala on ligikaudu 237,62 hektarit. Tegemist on kaitsealuse ja häiringute suhtes tundliku linnuliigiga, mistõttu tuleb tuulepargi kavandamisel arvestada nii metsise elupaiga säilimise kui ka võimalike häiringumõjudega.

11.1. Teadusuuringud näitavad, et tuuleenergia rajatised võivad mõjutada metsise elupaigakasutust. Taubmanni jt (2021) GPS-jälgimisel põhinevas uuringus leiti, et metsise elupaigavalik vähenes tuulikute läheduses kuni ligikaudu 865 meetri kauguseni. Mõju avaldus muu hulgas tuulikute müra, nähtavuse, varjutuse, tuulikute arvu ning juurdepääsuteede kaudu. Mõju oli täheldatav nii mänguperioodil kui ka suvisel perioodil. Uuringu autorid soovitasid ettevaatuspõhimõttest lähtudes vältida tuuleparkide rajamist vähemalt 865 meetri ulatuses metsise mängupaikadest ja suvistest elupaikadest.

11.2 Seetõttu tuleb metsise mängupaikade ja tuulegeneraatorite vahelise vahemaa määramisel lähtuda ettevaatuspõhimõttest ning arvestada vähemalt 1 km suuruse soovitusliku puhveralaga, et vähendada tuulegeneraatorite ja nendega seotud infrastruktuuri võimalikku häirivat mõju ning vältida metsise mängupaikade kasutuse vähenemise ja hääbumise riski. Seda põhimõtet toetab ka metsise kohta koostatud ekspertarvamus, mille kohaselt tuleb tuuleenergia arendamisel hinnata metsise elupaikade ja mängupaikade säilimist ning arvestada tuuleparkidega kaasneva häiringuga.

11.3. Arvestades tuulepargi arendusala vahetus läheduses paiknevat ulatuslikku metsise leiukohta ning liigile teadaolevat tundlikkust tuuleenergia rajatiste ja nendega kaasneva inimtegevuse suhtes, ei ole põhjendatud kavandada piirkonda tegevust, millega võib kaasneda metsise elupaiga kvaliteedi halvenemine või mängupaikade häirimine. Metsise elupaiga kaitse vajadus on seetõttu täiendav oluline looduskaitsealine asjaolu, mida tuleb arvestada tuulepargi kavandamisest loobumisel.

12. Perila põldude vaatekoridor. Raasiku valla üldplaneeringu punktis 4.6 on ühe vaatekoridorina määratud vaated Perila küla põldudele. Üldplaneering näeb ette vaadete avatuse säilitamise ning sätestab, et vaatekoridori on keelatud rajada ehitisi, mis oma mõõtmete või välimuse tõttu varjavad kaugvaateid või vähendavad vaadete esteetilist kvaliteeti. Üldplaneering nimetab sellise visuaalselt domineeriva objekti näitena sõnaselgelt elektrituulikut. Põhjendatud juhul ja tungiva vajaduse korral võimaldab üldplaneering objekti rajamist kaaluda koos selle piirkonda sobivuse analüüsiga.

12.1. Kavandatavad elektrituulikud on nähtavad Perila põldude vaatekoridoris. Koostatud visualiseeringu kohaselt jäävad kavandatavad elektrituulikud Perila põldude üldplaneeringuga määratud vaatekoridori. Otsuse lisas 4 oleval kaardil on koos näidatud Vindr Baltic OÜ T1–T7 hoonestusõigusega alad, üldplaneeringu kohased Perila põldude suunatud vaated ja Perila põldude vaatekoridor. Otsuse lisa 2A ja lisa 2B sisaldavad Vindr Baltic OÜ T1–T7 hoonestusõigustega alade eeldatavat tuulikute paiknemise visualiseeringut. Vindr Baltic OÜ poolt 14.09.2026. a toimunud kohtumisel antud selgitusele, soovitakse paigaldada ligikaudu 250 m kõrgusega elektrituuliku. Tegemist on rajatistega, mille mõju üldplaneeringuga kaitstud vaatele on asukohavalikul oluline ruumiline mõju.

13. Rohevõrgustik. Raasiku valla üldplaneering näeb rohevõrgustiku puhul ette selle terviklikkuse, sidususe ja toimimise säilitamise ning looduslike alade osakaalu säilitamise tugialadel. Rohevõrgustik ei välista iseenesest tuulepargi rajamist ja selle mõju võib olla leevendatav.

14. Väärtuslik põllumajandusmaa. Väärtusliku põllumajandusmaaga kattuvad üksnes T3 ja T5 kinnisasjade osad. Volikogu on hinnanud, kuidas nimetatud kattuvus piirab elektrituulikute paigutamist. Olemasoleva ruumiinfo põhjal on võimalik tuuliku võimalikku asukohta T3 ja T5 kinnisasja piires nihutada selliselt, et väärtuslikku põllumajandusmaad ei kasutata.

15. Elamuõiguslike kinnistute puhveralal. Eestis ei ole õigusaktiga kehtestatud üldist minimaalset elektrituuliku ja eluhoone vahekaugust. Ka Raasiku valla üldplaneering ei ole kehtestanud eluhoonete ja elektrituulikute vahelist minimaalset kaugust. Tuulikute lubatav kaugus eluhoonetest sõltub muu hulgas müra, varjutuse ja muude häiringute hindamisest, mille täpseks väljaselgitamiseks oleks vajalik KOV EP ja KSH menetlus. Elamuõiguslike kinnistute puhveralade skeem on arvesatud 1,5 km tsoonidena esitatud otsuse lisas 3.

16. Vindr Baltic OÜ kavandatav tuulepark teeniks lisaks arendaja erahuvile ka avalikku huvi: see suurendaks taastuvenergia tootmist, parandaks energiavarustuskindlust ja mitmekesistaks elektritootmist. Raasiku vallas olemasolev päikeseenergia tootmine ei muuda tuuleenergia arendamist ebavajalikuks.

16.1. Energiamaajanduse korralduse seadus § 32¹¹ kohane taastuvenergia projektide ülekaaluka avaliku huvi eeldus on sõnastatud tegevuslubade menetluse jaoks ega määra otseselt KOV EP algatamise otsust.

17. Vindr Baltic OÜ-le saadeti volikogu poolt kirjalikult ärakuulamise küsimused ja volikogu poolt koostatud esialgne eelnõu 06.10.2026. a. Vindr Baltic OÜ vastas sellele xxx.10. 2026. a. ja tõi välja järgmised seisukohad.

18. Vindr Baltic OÜ-le saadeti käesolev volikogu otsuse eelnõu koos täiendatud dokumentidega xx.10.2026 ja Vindr vastas sellele xxx.10.2026

19. Volikogu hindab PlanS § 96 lõike 2 punkti 3 alusel, kas tuulepargi avalik huvi kaalub üles muu ülekaaluka avaliku huvi. Ühel pool on taastuvenergia tootmise suurendamine, energiavarustuskindlus ja elektritootmise mitmekesistamine (p 15). Teisel pool on I kaitsekategooria liikide, väike-konnakotka ja metsise kaitse. Väike-konnakotka pesitsusterritooriumid on asustatud aastatel 2024–2026 leitud pesades (p 9.1) ja metsise leiukoht paikneb arendusala vahetus läheduses (p 10). Need andmed on volikogule teada EELIS-e andmete põhjal ning need ei olnud 15.08.2023. a otsuse tegemisel arvesse võetud. Volikogu ei lähtu arendaja majanduslikust otstarbekusest ega eelda, et tuulepargi elluviimine oleks võimatu.

20. Liigikaitselised suunised ei näe väike-konnakotka pesa ümber 2 km raadiuses tuulikuid ette ning 2–3,5 km raadiuses tuleb hinnata hukkamisriski (p 9.2). Otsuse lisa 1 kohaselt jääb seitsmest hoonestusõigusega alast (T1–T7) 2 km tsooni sisse ja [x] 2–3,5 km tsooni, ning tsoonid katavad [x]% taotletud planeeringualast. Lähim T1–T7 ala asub metsise leiukohast [x] m kaugusel, mis on [väiksem kui] kasutatav 1 km puhver (p 10.2.). Volikogu leiab, et nende asjaolude kaal on suurem kui tuulepargi avalik huvi: kaitsealuste liikide elupaikade ja pesitsusterritooriumide kaitse on I kaitsekategooria liikide puhul ülekaalukas, ja leevendusmeetmed ei saa kahjustust piisavalt vältida.

21. SIIA SEE ELAMU PIIRKONNA Teema

22. Volikogu on arvestanud, et mõjude täpsemat hindamist tehakse KOV EP menetluses, kuid peab siin otsustavaks juba teadaolevat ulatuslikku kattuvust (p 20 ja p 21). Tulenevalt sellest jäetakse KOV EP ja KSH Perila, Härma ja Mallavere külade alal algamata.

Võttes aluseks planeerimisseaduse § 10 lõike 1, § 11, § 96 lõike 2 punkti 3, haldusmenetluse seaduse § 40 ja § 56, käesolevas otsuses toodud asjaoludest ja kaalutlustest ning Vindr Baltic OÜ 10.11.2022. a esitatud taotlusest,

Raasiku Vallavolikogu otsustab:

1. Jätta algamata kohaliku omavalitsuse eriplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine tuulepargi ning selle toimimiseks vajaliku taristu kavandamiseks taotluses määratletud Perila küla lõunapoolset osa ning Härma ja Mallavere küla hõlmaval planeeringualal.
2. Otsus jõustub teatavaks tegemisest.
3. Käesoleva otsuse peale võib esitada Raasiku Vallavolikogule vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teadasaamise päevast või päevast, millal oleks pidanud otsusest teada saama ja esitada kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavaks tegemisest.